

Effektivisering av EU:s utvecklingssamarbete

Utrikesdepartementet

2006-03-31

Dokumentbeteckning

KOM (2006)87

EU Aid: Delivering more, better and faster

KOM (2006)85

Financing for Development and Aid Effectiveness - The Challenges of scaling up EU aid 2006-2010

KOM (2006)88

Increasing the impact of EU aid: a common framework for drafting country strategy papers and joint multiannual programming

Sammanfattning

De tre meddelanden som tillsammans utgör det s.k. effektiviseringspaketet behandlar effektiviseringen av EU:s utvecklingssamarbete generellt, och framförallt uppföljningen av de åtaganden som EU gjort på effektiviseringsområdet. Sverige kan generellt ställa sig bakom de effektiviseringssträvanden som meddelandena ger uttryck för, även om invändningar finns mot ett antal av kommissionens specifika rekommendationer.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Kommissionen presenterar årligen en rapport över uppföljningen av EU:s åtaganden i Monterrey 2002 om finansiering för utveckling, på uppdrag av rådet. I november 2005 uppmanade rådet också kommissionen att presentera ett utkast till uppdaterat ramverk för landstrategier. Dessa två uppdrag resulterade i varsitt meddelande som den 1 mars 2006 antogs av

kommissionen. Därutöver antog kommissionen samtidigt på eget initiativ ett meddelande om hur EU skall leverera mer bistånd bättre och snabbare. Tillsammans med två arbetspapper (rapport över uppföljningen av de åtaganden som gjordes i Monterrey 2002 och Donor Atlas II) utgör de tre meddelandena det s.k. effektiviseringspaketet.

EU:s bistånd: leverera mer, bättre och snabbare

Meddelandet presenterar den s.k. handlingsplanen för effektivisering, som innehåller tre områden, vart och ett i sin tur uppdelat i tre aktiviteter som beskrivs kortfattat:

- Donor Atlas

Överblick över EU:s bistånd - Kompendier (t.ex. regelverk)

- Uppföljningsmekanismer

-

Väggkartor

Genomförande av - Gemensam programmering

Parisdagordningen - Samarrangemang

- Arbetsfördelning

Europeiskt samförstånd - Samfinansiering

- Ett visionärt EU

Finansiering för utveckling och biståndseffektivitet – Utmaningarna i att öka EU-biståndet 2006-2010

Meddelandet beskriver hur EU lever upp till de åtaganden som tidigare gjorts, och föreslår nya åtgärder för att uppnå dessa.

Vad gäller utvecklingen i biståndsnivåer noteras att EU som helhet är på god väg att uppfylla de löften som avgetts, inklusive att uppnå 0,39% av BNI under 2006. Däremot beklagas gemenskapens minskade andel av det totala EU-biståndet. För att motverka detta avser kommissionen skapa vertikala

fonder, öppna för frivilliga bidrag från medlemsstaterna, och gemensamma instrument för att hantera t.ex. naturkatastrofer eller fall i råvarupriser.

2005/06:FPM71

Kommissionen uppmanar rådet att fortsätta med ytterligare avbindning av biståndet, och understryker att man kommer att fortsätta övervaka att upphandlingsreglerna följs inom EU, även på biståndsområdet.

I meddelandet uppmanar kommissionen därutöver till högre grad av EU-samordning både inom de internationella finansiella institutionerna och vad gäller handelsrelaterat bistånd.

Ökat genomslag för EU:s bistånd: ett gemensamt ramverk för utarbetande av landstrategier och gemensam programmering

I meddelandet beskrivs ingående hur landstrategier skall tas fram och tillämpas i gemensam programmering. Kommissionens uttalade avsikt är att det format som läggs fram i ramverket även skall användas i medlemsstaternas bilaterala programmering.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Svenskt utvecklingssamarbete styrs av Politiken för global utveckling, PGU. Förslagen har ingen inverkan på denna.

1.3 Budgetära konsekvenser

Förslaget har inga budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige kan i huvudsak ställa sig bakom de tre meddelandena. I vissa avseenden avviker dock svenska ståndpunkter från kommissionens.

Sverige önskar allmänt se större fokus på det övergripande mål för EU:s utvecklingssamarbete som fastställdes i och med antagandet av EU:s nya utvecklingspolitik i december 2005: utrotande av fattigdomen inom ramen för hållbar utveckling, inklusive stöd till att uppnå millenniemålen.

Sverige skulle även vilja se att partnerländernas ägarskap gavs större utrymme, och att samordning, arbetsfördelning etc. i partnerländerna omfattar alla givare. EU bör inte fokusera på enbart intern samordning.

2005/06:FPM71

Sverige är i allmänhet tveksamt till initiativ som innebär att nya vertikala fonder skapas, eftersom detta ofta står i motsats till både partnerländernas ägarskap och ökad effektivitet. Sverige menar i detta skede även att existerande EU-samordning bör fortgå, dock kan den förbättras och effektiviseras.

Sverige anser att det slutliga gemensamma ramverket för landstrategier och gemensam programmering i första hand bör användas av kommissionen, och först därefter på frivillig basis av medlemsstaterna. Dessutom bör det första alternativet för såväl kommissionen som medlemsstaterna alltid vara att ansluta sig till existerande gemensamt strategiarbete och endast påbörja en egen process i avsaknad av andra gemensamma initiativ.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har allmänt välkomnat kommissionens meddelanden. Ett antal medlemsstater har därutöver framfört vissa invändningar – ett flertal av dessa följer de svenska ståndpunkterna ovan.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet kommer förmodligen inte att uttala sig närmare om kommissionens förslag.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Sida har inkommit med kommentarer som ryms väl inom ovan beskrivna svenska ståndpunkter.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Ordförandeskapet har presenterat utkast till rådsslutsatser baserade på meddelandena, som för närvarande förhandlas i rådsarbetsgruppen för allmänna biståndsfrågor (Devgen). Förhoppningen är att rådsslutsatser skall kunna antas vid biståndsministrarnas GAERC i Luxemburg den 10-11 april 2006.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

2005/06:FPM71

Förslaget baseras på artikel 180 i fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen.

3.3 Fackuttryck/termer

Parisdagordningen – Överenskommelsen i Paris februari 2005 om harmonisering

GAERC – Rådet för allmänna frågor och externa relationer

Monterrey – konferensen om utvecklingsfinansiering i Monterrey 2002